

Eraisikute ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga liitumise taotlusvooru

kordumakippuvad küsimused

1. Millised tegevused on abikõlblikud?

Abikõlblik on kinnistule veevärgi ja kanalisatsiooni torustiku rajamine liitumispunktist kuni elamu ühenduspunktini või kogumismahuti rajamine või ümberehitamine. Kogumismahuti rajamisel või ümberehitamisel peab kogumismahuti suurus olema vähemalt 5 m³. Kogumismahuti ümberehitamise all mõeldakse olemasoleva kogumismahuti väljavahetamist uue vastu, mitte olemasoleva parandamist.

2. Toetuse suurus:

Toetatav tegevus	Abikõlblik summa €	Toetuse summa €	Väljamakstav toetuse summa € (tulmaks on maha arvatud)
kinnistu liitumistorustiku pikkus on alla 10 m ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	2 722,00	1 796,00	1 436,80
kinnistu liitumistorustiku pikkus on alla 10 m ja liitutakse ainult ühe teenusega	2 093,00	1 382,00	1 105,60
kinnistu liitumistorustiku pikkus on 10–20 m ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	4 119,00	2 718,00	2 174,40
kinnistu liitumistorustiku pikkus on 10–20 m ja liitutakse ainult ühe teenusega	3 173,00	2 094,00	1 675,20
kinnistu liitumistorustiku pikkus on 20 m ja rohkem ja liitutakse nii ühisveevärgi kui kanalisatsiooniga	5 745,00	3 792,00	3 033,60
kinnistu liitumistorustiku pikkus on 20 m ja rohkem ja liitutakse ainult ühe teenusega	4 079,00	2 692,00	2 153,60
kogumismahuti rajamine või ümberehitamine	1 716,00	1 132,00	905,60

Näiteks, kui taotlete toetust nii vee- kui kanalisatsioonitorustiku väljaehitamiseks ja taotlemise hetkel eeldate, et torustik on 9 m pikk, tehakse otsus summale 1796 €. Kui tegelikult osutub torustik teostusjoonise järgi nt 11 m pikkuseks, tasutakse peale tööde teostamist teostusjoonise järgse tegeliku pikkuse alusel 2718 €. Või vastupidi, kui tegelikkuses osutub rajatud torustik lühemaks kui taotlemise hetkel eeldatud, tasutakse vastavalt tegelikule pikkusele vastava ühikuhinna alusel (vt tabel ülal).

Toetuse väljamaksmise eelduseks on teostusjoonise esitamine, sest see kinnitab rajatud kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni reaalselt asukohta ja mahtu ning selle järgi selgub

toetuse suurus. Toetuse väljamaksmiseks tuleb esitada ka vee-ettevõtjaga sõlmitud teenuse osutamise leping.

NB! Kui kinnistu joogivee- ja kanalisatsioonitorustik asuvad eraldi kaevikutes ning on erineva pikkusega, lähtutakse toetuse suuruse määramisel pikemast torustikust.

Torustike pikkuseid ei liideta.

Toetuse maksmisel ei võeta arvesse pinnase erinevusi, toetuse summa suurus oleneb vaid torustiku pikkusest.

3. Kas meetmest toetatakse kogumismahuti rajamist alla 2000 ie suurusel reoveekogumisalal, kus ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemid on välja arendamata?

Ei, antud meetmest ei toetata tegevusi alla 2000 ie suurustel reoveekogumisaladel.

4. Miks toetatakse tegevusi vaid üle 2000 ie reoveekogumisaladel?

Euroopa Komisjon algatas Eesti suhtes 08.12.2016 rikkumismenetluse asulareovee puhastamise direktiivi nõuete mittetäitmise osas. Kuna rikkumismenetlus puudutab üle 2000 ie reoveekogumisaladel direktiivi nõuetele vastavuse mitte saavutamist, siis peame esmajoonel suunama oma tähelepanu nende alade vastavusse viimiseks.

[Täpsemalt on selgitatud keskkonnaministri määruse nr 12 seletuskirjas lk 1-2.](#)

5. Kas meetmest toetatakse kinnistu liitmist ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga, kui kinnistul paiknevad kõrval- ja abihooned, kuid elamu on lammutatud ning kavandatakse uue elamu ehitamist?

Ei, taotleja peab esitama kinnituse, et toetust ei taotleta hoonestamata kinnistule.

Hoonestatuse nõue on eelnõus seatud põhjusel, et ilma elamuta ja reaalset eksisteeriva majapidamiseta ei panusta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga (edaspidi ÜVK) liitumine meetme väljundnäitajasse, sest kinnistul ei teki reovett ega tarbita joogivett.

Hoonestatus tähendab olemasolevat ja elamiseks kasutusvalmis elamut. Toetust ei ole võimalik taotleda alles ehitamisjärgus või muul põhjusel pooleli oleva, hoonestamata või elamuna mittekasutatavale hoonele. KIK kontrollib hoonestust maa-ameti kaardirakenduse abil, ehitisregistri, kohaliku omavalitsusüksuse info alusel või kohapeal olukorraga tutvudes.

6. Krunt peab olema taotlemise hetkel hoonestatud. Kuidas KIK seda kontrollib? Kui on pooleliolev maja (ehitamine pooleli), kas siis ei saa toetust? Loogiline oleks kommunikatsioonid ehitada hoone ehitusega koos.

Vt küsimus nr 5 vastus.

7. Millal algab toetuse abikõlblikkuse periood?

Tegevused ei tohi alata enne taotluse rahuldamise otsuse tegemist. Projektide elluviimiseks on seatud maksimaalne ajaraam 6 kuud, mille jooksul tuleb taotlejal ellu viia vajalikud tegevused ÜVK-ga liitumiseks või kogumismahuti rajamiseks, mis sõltuvad olulisel määral kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) ÜVK liitumise eeskirjast ja vee-ettevõtete tingimustest ning rakendatavast praktikast.

Lõppresultaadiks peab kõikidel juhtudel olema sõlmitud teenusleping ühisveevärgi- ja/või kanalisatsiooni kasutamiseks ja teostusjoonis. Tingimused on KOV-de ja vee-ettevõtete lõikes erinevad, mistõttu tuleb taotlejatel teha aktiivset koostööd nii vee-ettevõtete kui KOV-ga.

8. Kas toetust saab küsida, kui antud kinnistu aadressil puudub sissekirjutus?

Toetust saab küsida kinnistu omanik olenemata sellest, kas ta omab nimetatud aadressil sissekirjutust. Toetuse taotleja peab olema kinnistusraamatusse kantud kinnisasja või hoonestusõiguse füüsilisest isikust omanik, ühisomanik või kaasomanik. Taotlejale kuuluva kinnisasja või hoonestusõiguse ühis- või kaasomanik ei tohi olla juriidiline isik.

9. Kuidas saavad toetust taotleda korteriühistud?

Korteriühistud kui juriidilised isikud toetust taotleda ei saa, kuid kortermajade ühendamine ühisveevärgiga või -kanalisatsiooniga on sellegipoolest abikõlblik ehk toetatav tegevus.

Selleks peab toetust taotlema üks korteriomanikest eraisikuna. KIK sellekohaseid eraisiku ja ühistu vahelisi kokkuleppeid ei küsi, taotlejaks ja toetuse saajaks on konkreetne eraisik. KIK soovib, et eraisik võiks ühistuga siiski vastavasisulise omavahelise kokkuleppe sõlmida, kuna toetus on tulumaksuga maksustatav.

10. Kas sellisel juhul ei ole probleemiks see, et hiljem liitumisleping on ikkagi KÜ ja vee-ettevõtja vahel tehtud, mitte eraisikuga, kes taotles?

Liitumine toimub kinnistu, mitte isiku põhisel, seega probleemi ei ole.

11. Kuidas hinnata, kas kogumismahuti on vaja ümber ehitada?

Kui on kahtlus, et kogumismahuti ei ole lekkekindel (nt kuus tarbitav veekogus on suurem kui olemasolevast mahutist väljaveetav kogus), tuleb kaaluda kogumismahuti väljavahetamist. Vajadusel tuleb konsulteerida vee-ettevõtja või KOViga.

12. Kuidas KIK kontrollib, kas kogumismahuti on hoonega ühendatud ja kasutusel? Nt kui see paigaldatakse poolelioleva hoonega krundile.

Kogumismahuti ümberehitamise või rajamise korral on toetuse väljamaksmise eelduseks toote ostu tõendavad dokumendid, paigaldamise fotod, toote sertifikaat ning kasutusteatis, millest ükski ei tohi olla varasem taotluse rahuldamise otsuse kuupäevast.

Poolelioleva hoone kohta vt küsimus nr 5 ja 6.

13. Kuidas kontrollida, et tööd ei ole teostatud enne, kui määrus jõustub?

KIK-l on õigus igal hetkel teostada kohapealset kontrolli.

14. Kelle poolt peab olema teostusjoonis tehtud?

Teostusjoonis, millest peab selguma rajatud kinnistu veevärgi ja kanalisatsiooni pikkus, peab vastama majandus- ja taristuministri 14. aprilli 2016. a määruses nr 34 [„Topo-geodeetilisele uuringule ja teostusmöödistamisele esitatavad nõuded” sätestatud nõuetele](#).

Teostusjoonise tegemiseks võite pöörduda ka [Eesti Geodeetide Ühingu poole](#).

Teostusjoonise koostajal peab olema [Majandustegevuse Registris](#) kehtiv majandustegevusteade ehitusuuringute tegevusalal ehitusgeodeetiliste tööde valdkonnas.

NB! Teostusjoonise koostamiseks vajalikud mõõdistused teostatakse enne kaeviku kinni ajamist.

15. Kas toetus on tulumaksuga maksustatav?

Jah, toetuse väljamakse tegemisel peab KIK Tulumaksuseaduse § 40 lg 2 kohaselt väljamakstavast toetusest kinni tulumaksu.

16. Kas liitumistasu on abikõlblik?

Ei, liitumistasu ei ole abikõlblik.

Arvestades vee-ettevõtjate huvi ja majanduslikku tulu täiendavate liitujate saamisel on senine valdav praktika, et liitumistasu ei võeta või tehakse seda vaid omavahenditest tehtud investeeringute katteks. Eeldame vee-ettevõtete huvi ja mõistvat suhtumist, et antud toetusmeetme puhul arvestavad vee-ettevõtted suuremamahulise liitumiste hulgaga ja ei rakendada liitumistasu.

17. Kas käibemaks on abikõlblik?

Jah.

18. Veeteenusega liitumine on olemas, kuid veetorustik on vana ning vajaks vahetust. Kanalisatsiooniteenusega liitumist ei ole. Kas sellisel juhul on abikõlblik mõlema rajamine?

Kui teenuse saamiseks on olemas teenusleping, siis ümberehitusi ei toetata. Antud küsimuse puhul on abikõlblik ainult kanalisatsioonitorustiku rajamine. Vee- ja kanalisatsioonitorustiku võib ehitada ühises kaevikus, kuid toetust arvestatakse ainult kanalisatsioonitorustiku hinna alusel.

19. Kui tänaval ei ole kanalisatsioonitorustikku ja kodanik soovib rajada mahuti, kuid tänaval on olemas veetorustik, millega isik ei ole liitunud, kas sel juhul peag kogumismahuti paigaldamisel liituma ka ühisveevärgiga?

Jah, juhul, kui kinnistul on võimalik liituda ühisveevärgiga, kuid kanalisatsiooniga liitumiseks võimalus puudub, saab kogumismahuti rajamiseks toetust vaid juhul, kui liitutakse ka ühisveevärgiga ning KOV või vee-ettevõtja on kinnitanud, et 5 aasta jooksul ei planeerita selles piirkonnas ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava kohaselt kanalisatsioonitorustikku rajada.

20. Mida peavad sisaldama vee-ettevõtja poolt väljastatavad liitumistingimused?

Toetuse andmise tingimuste kohaselt peavad liitumistingimused kindlasti sisaldama liitumispunkti asukoha koordinaate ning seda, kas liitumisvõimalused on nii ühisveevärgi kui ühiskanalisatsiooni osas.

Kogumismahutite rajamisel tuleb esitada ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni teeninduspiirkonda opereeriva vee-ettevõtja või KOV kinnitus, et antud kinnistul puudub võimalus liituda ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga ning 5 aasta jooksul ei planeerita seda ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arendamise kava kohaselt rajada.

21. Kas projekteerida võib enne positiivset rahastamisotsust?

Jah, kõik ettevalmistavad tegevused nagu projekteerimine või materjalide hankimine on lubatud. Enne rahastamise otsuse tegemist ei tohi alustada ehitustöödega.

22. Kui liitumiseks on vajalik pumpla paigaldamine, kas selleks on samuti toetus ette nähtud?

Ei, pumpla paigaldamiseks täiendavat toetust ei saa.

23. Korterelamu soovib liituda ühiskanalisatsiooniga, kuid hoonest ¼ on äripind. Majal on kaks kogumismahutit, millest üks teenindab eraisikute kortereid, teine äripinda. Äri omanik on nõus jääma kasutama mahutit. Eraisikud sooviksid torustikuga liituda. Kas on võimalik toetust saada?

Vastavalt toetuse andmise tingimuste § 9 p 4 ei tohi taotlejale kuuluva kinnisasja või hoonestusõiguse ühis- või kaasomanik olla juriidiline isik. Kirjeldatud olukorras on võimalik toetust saada, kui äripinna omanikuks ei ole juriidiline isik.

24. Kas toetus kogumismahuti paigalduseks on igal juhul 1132 eurot?

Hinnapakumuste järgi on mahuti maksumus oluliselt kallim.

Jah, kogumismahuti rajamisel või ümberehitamisel on väljamakstava toetuse summa 1132 eurot, mis on toetuse andmise tingimuste § 7 kohaselt 66% standardiseeritud ühikuhinnast. Kogumismahuti suurus peab olema vähemalt 5 m³.

5 m³ kogumismahuti ühikuhinna kujundamisel võeti aluseks Keskkonnaministeeriumi tellimusel AS Infragate Eesti poolt 2015. aastal koostatud „Juhendmaterjal hajaasustuse reoveekäitlussüsteemide kavandamiseks, valikuks, ehitamiseks ja hooldamiseks“, kus on välja toodud kogumismahutite materjalide ja tööjõukulude maksumused.

Juhendmaterjalis välja toodud maksumuse hindasid korrigeeriti ühikuhinna määramisel Statistikaameti ehitushinna indeksi alusel ja täiendavalt lisati käibemaksu osa.

Juhendmaterjal on leitav [Keskkonnaministeeriumi kodulehel](#). Leheküljel 71 on kirjeldatud erineva suurusega kogumismahutite ehitusmaksumusi materjalide ja paigaldamistöö ühikute kaupa. Leheküljel 107 on kirjeldatud eelnimetatud ehitusmaksumuste arvutuste aluseid.

25. Kinnistu asub üle 2000 ie reoveekogumisalal, kuid lähim liitumispunkt on 140 meetri kaugusel. Kas KIK toetab sellise investeeringu tegemist?

KIK ei sea piiranguid sellele, kui pikka torustikku peab inimene otstarbekaks rajada, küll aga on maksimaalne toetus üle 20 meetri rajatava torustiku puhul 2692 eurot või kahe teenuse puhul 3792 eurot.

26. Kuidas on võimalik toetust taotleda, kui veetorustikuga soovivad liituda 4 kinnistut, kuid liitumispunkt asub 200 m kaugusel?

Antud olukorras tuleb esmalt pöörduda vee-ettevõtja poole ja uurida, kas on võimalus tuua liitumispunkt kinnistutele lähemale. Vee-ettevõtja väljastab liitumistingimused igale kinnistule ja iga kinnistu saab toetust küsida oma liitumispunktist kuni majani (iga kinnistu omanik esitab eraldi taotluse).

27. Kas toetust saab taotleda, kui liitumispunkt ei ole välja ehitatud? Kas toetust saab ka liitumispunkti väljaehitamiseks?

Ei, liitumispunkti rajamiseks toetust ei anta. Samuti ei saa toetust taotleda, kui liitumispunkt ei ole välja ehitatud.

28. Kuidas toimub volikirja alusel taotlemine ja toetuse maksmine?

Taotluse saab esitada nii taotleja kui volitatud isik. E-toetusesse tuleb lisada allkirjastatud volikirja; lehel „Taotleja“ tuleb lisaks taotlejale ka volitatud isik märkida kontaktisikuks ning teha linnuke lahtrisse „Konto omanik, millele rakendusüksus teostab toetuse makseid, on ka makse saajaks“. Volitatud isik saab taotleja eest E-toetuse keskkonnas taotluse allkirjastada.

- Kui volitatud isik on füüsiline isik, siis taotlust esitades peab ta sisestama E-toetuse keskkonnas „Taotleja“ lehele taotleja arveldusarve numברי ning tähistama, et konto omanik (taotleja) on edaspidi ka makse saaja. Füüsilisest isikust volitatud isiku arveldusarvele toetust ei maksta.
- Kui volitatud isik on juriidiline isik, kellele soovitakse toetus välja maksta, siis E-toetuse keskkonnas „Taotleja“ lehel taotlejat makse saajana ei märgita. Sellisel juhul sisestab volitatud juriidiline isik leheküljele „Partnerid“ enda andmed ja määrab enda rolliks „Makse saaja“.

29. Milline on projekti abikõlblikkuse periood)

Projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal toetatavad tegevused ellu viiakse ehk **ehitustööd tuleb teha abikõlblikkuse perioodil.**

Projekti abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp sätestatakse taotluse rahuldamise otsuses. tegemise päev. Seega projekti tegevustega (ehitustöödega) võib alustada taotluse rahuldamise otsuse kättesaamisest. Abikõlblikkuse periood lõpeb kuus kuud pärast taotluse rahuldamise otsuse tegemist. Abikõlblikkuse perioodil peavad kõik projekti tegevused olema ellu viidud ja teenusleping sõlmitud. Kui mingil põhjusel (nt külmumine) ei ole võimalik ehitustöid ära teha kuue kuu jooksul, tuleb KIKilt taotleda abikõlblikkuse perioodi pikendamist. Väljamaksetaotluse võib esitada kuni 45 päeva jooksul abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates.

Väljamaksetaotlusele peab olema lisatud teostusjoonis ja teenusleping, kogumismahuti rajamisel toote ostu tõendavad dokumendid, paigaldamise fotod, toote sertifikaat ning kasutusteatis, millest ükski ei tohi olla varasem taotluse rahuldamise otsuse kuupäevast.

30. Kas kaas- või ühisomandi puhul peab taotlusele lisama volikirja?

Ei pea.